

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ1000 София, бул. "Княз Александър Дондуков" №52 Телефон: 0700 18 700 Електронен адрес: infocenter@nra.bg60-30-36/12.01.2
026 г.ДО
ТЕРИТОРИАЛНА ДИРЕКЦИЯ
НА НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ
ЗА ПРИХОДИТЕКОПИЕ: ДИРЕКЦИЯ „ОБЖАЛВАНЕ И
ДАНЪЧНО-ОСИГУРИТЕЛНА
ПРАКТИКА”

ОТНОСНО: прилагане на осигурителното законодателство

Във връзка с прилагане на осигурителното законодателство, свързано със задължителните осигурителни вноски и вноските за фонд ГВРС, на основание чл. 10, ал. 1, т. 10 от *Закона за Националната агенция за приходите* изразявам следното становище:

I. Обнародван е *Закон за събирането на приходи и извършването на разходи през 2026 г. до приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2026 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2026 г.* (Закона за събирането на приходи и извършването на разходи през 2026 г.) (обн. ДВ., бр. 113, от 23 декември 2025 г.), който е в сила от 1 януари 2026 г. Законът се прилага за срок, не по-дълъг от три месеца, при спазване изискванията на чл. 87 и чл. 98 от *Закона за публичните финанси*, чл. 19 от *Кодекса за социално осигуряване* (КСО) и чл. 29 от *Закона за здравното осигуряване* (ЗЗО). При изпълнението на този закон се прилагат правилата на чл. 11, ал. 2 от *Закона за въвеждане на еврото в Република България* (ЗВЕРБ).

II. В чл. 7 от същия закон е регламентирано, че до приемането на *Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване* (ЗБДОО) за 2026 г. приходите се събират и разходите се извършват съгласно действащите към 31 декември 2025 г. размери, база, механизми, процедури, критерии или други относими показатели,

параметри, ограничения, минимални и максимални размери на определени показатели, свързани с осигурителните вноски, пенсиите и добавките към тях, обезщетенията и други осигурителни плащания, както и с гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя, и в съответствие с останалата приложима нормативна уредба, като се прилагат правилата на чл. 11, ал. 2 и чл. 45 от ЗВЕРБ.

В тази връзка и предвид въвеждане на еврото като официална парична единица от 1 януари 2026 г. в Република България, на основание чл. 11, ал. 2 от ЗВЕРБ в съответствие с чл. 6 - 9 от Регламент (ЕО) № 974/98 стойностите, посочени в левове в съществуващите правни инструменти, се считат за стойности в евро при прилагане на официалния валутен курс и правилата за превалутиране по чл. 12 и съответно за закръгляване по чл. 13 или по специалните правила за закръгляване, предвидени в същия закон.

Доколкото минималните месечни размери на осигурителния доход и максималният месечен размер на осигурителния доход, определени в лева със ЗБДОО за 2025 г., са определени показатели, свързани със задължителните осигурителни вноски и не попадат сред изчерпателно изброените плащания в чл. 45 от ЗВЕРБ, за целите на прилагане на Закона за събирането на приходи и извършването на разходи през 2026 г. се превалутират и закръгляват по реда на чл. 12 и чл. 13 от същия закон.

С оглед изложеното от 1 януари 2026 г. минималните месечни размери на осигурителния доход и максималният месечен размер на осигурителния доход не могат да бъдат в размер по-малък, съответно по-голям от превалутираната и закръглена по реда на чл. 12 и чл. 13 от ЗВЕРБ стойност, определена със ЗБДОО за 2025 г., както следва:

1. Във връзка с чл. 6, ал. 2, т. 3 от КСО минималният месечен осигурителен доход по основни икономически дейности и квалификационни групи професии е определеният в Приложение № 1А към чл. 9, т. 2, буква „а“ от ЗБДОО за 2025 г.

Обръщам внимание, че от 1 януари 2026 г. минималната месечна работна заплата е определена в размер на **620,20 евро** (1213 лв.). По силата на чл. 245 от *Кодекса на труда* (КТ) при добросъвестно изпълнение на трудовите задължения на работника или служителя се гарантира изплащането на трудово възнаграждение не по-малко от минималната работна заплата за страната. Следователно за работниците и служителите осигурителят дължи задължителни осигурителни вноски върху получените, включително начислените и неизплатените, брутни месечни възнаграждения в размер не по-малък от минималната месечна работна заплата.

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

2. Минималният месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица (вкл. регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители) е 550,66 евро (чл. 9, т. 2, буква „б“ от ЗБДОО за 2025 г. - 1077 лв.).

Посоченият осигурителен доход е относим и при внасяне на осигурителни вноски по реда на чл. 9а, ал. 4 от КСО.

3. Максималният месечен размер на осигурителния доход е 2111,64 евро (чл. 9, т. 2, буква „в“ от ЗБДОО за 2025 г. - 4130 лв.).

4. Осигурителната вноска за фонд „Трудова злополука и професионална болест“ по групи основни икономически дейности продължава да се определя съгласно Приложение № 2А към чл. 14, т. 2 от ЗБДОО за 2025 г., по КИД 2025.

Запазват се размерите и разпределението на осигурителните вноски от 2025 г. за фонд „Пенсии“, фонд „Пенсии“ за лицата по чл. 69 от КСО, фонд „Общо заболяване и майчинство“, фонд „Безработица“ и Учителски пенсионен фонд. Без промяна са и размерите на осигурителните вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване в универсален и професионален пенсионен фонд.

Продължава да се прилага и разпоредбата на чл. 15, ал. 1 от ЗБДОО за 2025 г. – т. е. не се внасят вноски за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ и за 2026 г.

III. На основание чл. 8 от Закона за събирането на приходи и извършването на разходи през 2026 г. до приемането на *Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса (ЗБНЗОК)* за 2026 г. приходите се събират и разходите се извършват съгласно действащите към 31 декември 2025 г. размери, реда и условията за тяхното определяне, база, механизми, процедури, критерии, нормативни административни актове, определени в *Закона за здравното осигуряване (ЗЗО)*, или други относими показатели, параметри, ограничения, минимални/максимални размери на определени показатели, свързани със здравноосигурителните вноски и здравноосигурителните плащания, и в съответствие с останалата приложима нормативна база, като се прилагат правилата на чл. 11, ал. 2 от ЗВЕРБ.

С оглед на тази разпоредба от 1 януари 2026 г. продължава да се прилага размерът на задължителната здравноосигурителна вноска - 8 на сто, определен в чл. 2 от ЗБНЗОК за 2025 г.

IV. При прилагане разпоредбите на ЗЗО е необходимо да се има предвид и следното:

1. При определяне на дохода, върху който се внасят здравноосигурителни вноски за лицата по чл. 4, ал. 1 от КСО и самоосигуряващите се лица по чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от същия кодекс, се има предвид осигурителния доход, върху който се дължат осигурителни вноски за държавното обществено осигуряване.

2. От 1 януари 2026 г. лицата по чл. 40, ал. 5 от ЗЗО внасят здравноосигурителни вноски върху осигурителен доход, не по-малък от 275,33 евро (половината от превалутирания и закръглен по реда на чл. 12 и чл. 13 от ЗВЕРБ минимален месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица, определен със ЗБДОО за 2025 г.). Здравноосигурителната вноска за този кръг лица е не по-малка от 22,03 евро месечно.

3. С минималния размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица 550,66 евро е обвързан и осигурителният доход за здравно осигуряване при неплатен отпуск (чл. 40, ал. 1, т. 1, буква „б“ от ЗЗО), при временна неработоспособност поради болест, бременност и раждане, в отпуск за отглеждане на дете до 2-годишна възраст по реда на чл. 164, ал. 1 и ал. 3 от КТ, при осиновяване на дете до 5-годишна възраст по реда на чл. 164б, ал. 1 и ал. 5 от КТ и при отпуск за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя) по реда на чл. 164в от КТ (чл. 40, ал. 1, т. 5 от ЗЗО).

4. От 1 януари 2026 г. осигурителният доход, от който се изчислява здравноосигурителната вноска за лицата, осигурени за сметка на държавния бюджет, също е в размер на 550,66 евро.

5. Сумата (в размер на 12 здравноосигурителни вноски) за възстановяване на здравноосигурителните права на лицата по реда на чл. 40а, ал. 3 от ЗЗО се определя върху минималния месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица - 550,66 евро.

V. Други промени, свързани с осигурителното законодателство:

1. С § 77 от преходните и заключителните разпоредби на *Закон за изменение и допълнение на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България* (ЗИД ЗОВСРБ) (обн. ДВ., бр. 100 от 25 ноември 2025 г., в сила от 01.01.2026 г.) в кръга на лицата по чл. 4, ал. 7 от КСО, които могат да се осигуряват по свое желание и за своя сметка за инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт, са добавени съпруга/съпругата на командирован служител по реда на *Закон за отбраната и въоръжените сили на Република България* (ЗОВСРБ) на длъжност в международна организация или в друга международна инициатива извън страната за времето, през

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

което е пребивавал в чужбина по време на командировката, ако не е осигурен/осигурена на друго основание или по законодателството на приемащата държава съгласно действащ международен договор, по който Република България е страна или европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност. Осигуряването им е върху минималния месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица - 550,66 евро.

2. С § 78 от преходните и заключителните разпоредби на ЗИД ЗОВСРБ (в сила от 01.01.2026 г.) е направено допълнение в чл. 40, ал. 3, т. 2 от ЗЗО, като към лицата, които са в кръга на задължително осигурените по ЗЗО, чиито здравноосигурителни вноски са за сметка на държавния бюджет (ако не са осигурени по реда на чл. 40, ал. 1 от същия закон), се добавят курсантите и колежаните по ЗОВСРБ.

3. С Постановление № 354 от 29 декември 2025 г. (обн. ДВ., бр. 115 от 30 декември 2025 г., в сила от 01.01.2026 г.) са изменени *Наредбата за общественото осигуряване на самоосигуряващите се лица, българските граждани на работа в чужбина и морските лица, Наредбата за осигурителните каси и Наредбата за командировките в страната*. Направените изменения са във връзка с въвеждане на еврото от 1 януари 2026 г. като официална парична единица в Република България.

VI. Напомням, че от 1 януари 2026 г. по отношение на лицата по чл. 4б и чл. 124а от КСО е необходимо да се има предвид следното:

През 2026 г. (до 31 декември 2030 г.) съгласно чл. 4б, ал. 1, т. 2 от КСО лицата по смисъла на същата разпоредба могат да изберат да променят осигуряването си от универсален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“, съответно във фонд „Пенсии за лицата по чл. 69 от КСО“ на държавното обществено осигуряване, когато не им е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст и ако им остава **не по-малко от 2 години**, считано от датата на избора до навършване на изискуемата за тях възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО. Изискуемата възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО през 2026 г. за жените е 62 години и 6 месеца, а за мъжете 64 години и 9 месеца.

През 2026 г. (до 31 декември 2030 г.) съгласно чл. 124а, ал. 1, т. 2 от КСО лицата по смисъла на същата разпоредба може да изберат да възобновят осигуряването си в универсален пенсионен фонд, ако не им е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст и ако им остава **не по-малко от 2 години**, считано от датата на избора до навършване на изискуемата за тях възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО. Изискуемата възраст

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

по чл. 68, ал. 1 от КСО през 2026 г. за жените е 62 години и 6 месеца, а за мъжете 64 години и 9 месеца. В този случай правото на избор се упражнява след изтичане на една година от избора по чл. 46, ал. 1 от кодекса.

VII. От 1 януари 2026 г. с Постановление № 243 от 13.11.2025 г. на Министерски съвет (обн. ДВ, бр. 98 от 18.11.2025 г.) е определен размер на минималната месечна работна заплата за страната 620,20 евро (1213 лв.) и на минималната часова работна заплата 3,74 евро (7,31 лв.) при нормална продължителност на работното време 8 часа и при 5-дневна работна седмица.

Посоченият размер на минималната месечна работна заплата е относим и с оглед прилагането на:

➤ чл. 4, ал. 3, т. 5 от КСО и чл. 40, ал. 1, т. 3, б. „а“ от ЗЗО, когато трудът без трудово правоотношение е положен след 31.12.2025 г.;

➤ чл. 4а¹, ал. 1 от КСО и чл. 40, ал. 1, т. 26 от ЗЗО по отношение на лицата, извършващи след 31.12.2025 г. дейност по събиране на диворастващи гъби и плодове - месечният осигурителен доход е в размер на половината от минималната работна заплата за страната – 310,10 евро.

VIII. Със Заповед № РД-01-367 от 16.12.2025 г. на Министъра на труда и социалната политика (в сила от 1 януари 2026 г.) са направени следните изменения и допълнения в Националната класификация на професиите и длъжностите 2011 (НКПД 2011):

1. Утвърден е следният списък с нови длъжностни наименования в НКПД 2011:

Код		Наименование
1112	7109	Председател на Централната изборителна комисия
1112	7110	Заместник-председател на Централната изборителна комисия
1112	7111	Секретар на Централната изборителна комисия
1112	7112	Член на Централната изборителна комисия
1112	7113	Главен секретар, администрация на Конституционен съд
1213	7060	Директор на дирекция, администрация на Конституционен съд
2422	7117	Главен методолог
2422	6118	Методолог
2621	6012	Експерт, дигитализация и виртуализация на културно наследство
2651	8020	Комикс артист/Автор на графични романи

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

2. Утвърден е следният списък с длъжностни наименования с променени кодове в НКПД 2011:

Стар код		Наименование	Нов код	
2240	3001	Фелдшер	2240	4001
2240	3002	Фелдшер, специалист	2240	4002
2240	3003	Фелдшер, със специалност в системата на здравеопазването	2240	4003

IX. Необходимо е да се отбележи, че през 2026 г. за лицата, които определят окончателен размер на осигурителния доход по реда на чл. 6, ал. 9 от КСО и чл. 40, ал. 1, т. 2 и ал. 5 от ЗЗО за 2025 г., **няма промяна** по отношение формирането на годишния осигурителен доход в Таблица 1 и Таблица 2 от Справката за окончателния размер на осигурителния доход, спрямо формирането му за 2024 г.

На основание чл. 6, ал. 9 от КСО Справката за окончателния размер на осигурителния доход се подава в срока за подаване на годишната данъчна декларация по чл. 50, ал. 1 от *Закона за данъците върху доходите на физическите лица* (ЗДДФЛ). Срокът за подаването на данъчната декларация е регламентиран в чл. 53, ал. 1 от същия закон. На основание чл. 53, ал. 1 от ЗДДФЛ годишната данъчна декларация се подава в срок от 10 януари до 30 април на годината, следваща годината на придобиване на дохода, с изключение на годишната данъчна декларация за лицата по чл. 51, ал. 1 от ЗДДФЛ, която се подава в срок от 1 март до 30 юни на годината, следваща годината на придобиване на дохода.

В тази връзка срокът за внасяне на окончателните осигурителни вноски за 2025 г. е до 30 април 2026 г., с изключение на следните самоосигуряващи се лица:

- ✓ които извършват стопанска дейност като търговци по смисъла на *Търговския закон*, включително едноличните търговци;
- ✓ физическите лица, регистрирани като земеделски стопани, които са избрали доходът от стопанската им дейност да се облага с данък върху годишната данъчна основа по чл. 28 от ЗДДФЛ.

За тези лица срокът за внасяне на окончателните осигурителни вноски за 2025 г. е до 30 юни 2026 г.

ЗАМ. ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА НАП: ВЕНЦИСЛАВА ПЕТКОВА

Документът е електронно създаден и подписан, като данни за електронния подпис на издателя се визуализират в горния десен ъгъл на началната страница, съгласно действащите нормативни изисквания.

